

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7MCdo/7/2015
Identifikačné číslo spisu:	1412207499
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1412207499.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci prejednávania dedičstva po poručiťke neb. Q. Z., naposledy bytom Z., zomrelej L. L., vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 60 D 90/2012 a pred notárkou JUDr. Martinou Gontkovičovou, ako súdnou komisárkou pod sp. zn. Dnot 48/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV z 22. septembra 2014 sp. zn. 60 D 90/2012, Dnot 48/2012, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 22. septembra 2014 sp. zn. 60 D 90/2012, Dnot 48/2012 z r u š u j e v II. a III. výroku a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „okresný súd“) uznesením z 22. septembra 2014 č. k. 60 D 90/2012-72, Dnot 48/2012 (ďalej aj „uznesenie“) určil, v zmysle § 175o ods. 1 O.s.p. všeobecnú cenu majetku vo výške 3 163,39 €, výšku dlhov 1 030,16 € a čistú hodnotu dedičstva vo výške 2 133,23 €. Zároveň druhým výrokom potvrdil, že dedičstvo pozostávajúce z bežného účtu a zostatku na bežnom účte, z relatívnych autorských práv (autorské odmeny) vo výške 19,38 € a absolútnych autorských práv bez určenia hodnoty, vedených v autorskej spoločnosti LITA, Mozartova 9, Bratislava, hotovosti uloženej v depozite P. a pohľadávky vybavovateľky pohrebu nadobúda Slovenská republika, zastúpená Okresným úradom Bratislava, Staromestská 6, 814 40 Bratislava, v celosti. Tretím výrokom upravil účtáreň Okresného súdu Bratislava IV, aby zo štátnych prostriedkov vyplatila súdnemu komisárovi v predmetnej dedičskej veci odmenu. V odôvodnení okresný súd uviedol, že poručiťka zomrela ako ovdovelá a bezdetná. Platný závet ani listinu o vydedení nezanechala. Konštatoval, že do aktív dedičstva bol zahrnutý hnutelný majetok, bežný účet a zostatok na bežnom účte, relatívne a absolútne autorské práva evidované v autorskej spoločnosti LITA a hotovosť uložená v depozite P... Pasívami dedičstva bola prihlásená pohľadávka vybavovateľky pohrebu.

2. Proti druhému výroku uznesenia okresného súdu, ktorým súd podľa § 175q písm. b/ O.s.p. potvrdil, že dedičstvo pozostávajúce z absolútnych autorských práv, bez určenia hodnoty, vedených v autorskej spoločnosti LITA, Mozartova 9, Bratislava, nadobúda Slovenská republika, zastúpená Okresným

úradom Bratislava, Staromestská 6, 814 40 Bratislava, v celosti, na podnet autorskej spoločnosti LITA, IČO: 00 420 166, občianskeho združenia registrovaného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky dňa 8. apríla 1993 pod č. VVS/1-900/90-7923, s o sídlom v Bratislave, Mozartova 9, vykonávajúcej v Slovenskej republike kolektívnu správu niektorých autorských práv (ďalej len „LITA“) podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „dovolateľ“) mimoriadne dovolanie. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie dôvodiac, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení otázky dedenia absolútnych autorských práv. Napadnuté uznesenie totiž nesprávne určuje dielam poručiťky status autorskoprávne chránených diel, i keď v skutočnosti ide podľa zákona č. 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon, ďalej aj „zákon č. 618/2003 Z.z.“), účinného v čase smrti poručiťky, o diela voľné. Podľa dovolateľa možno uvedenú vadu uznesenia napraviť jedine podaním mimoriadneho dovolania a zrušením ním napadnutého uznesenia.

3. Strany sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

4. Podmienky prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) posúdil podľa právneho stavu účinného ku dňu jeho podania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku [Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 a Čl. 3 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)].

5. Najvyšší súd, ako súd dovolací [§ 10a ods. 3 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení po 1. januári 2015)], po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok na základe podnetu osoby dotknutej napadnutým uznesením, ktorá keďže nebola účastníčkou dedičského konania nemohla podať žiadosť podľa § 175zca ods. 4 O.s.p. a prípadne uplatniť iné opravné prostriedky (§ 243e ods. 1 O.s.p. a spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 sp. zn. Cpj 41/2015), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenie nie je správne.

6. Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

7. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 ods. 1 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

8. Plniac si vyššie uvedené povinnosti dovolací súd sa preto predovšetkým zaoberal otázkou, či konanie v tejto právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolací súd nezistil, že by konanie v preskúmvanej právnej veci bolo takou vadou postihnuté; takouto vadou

konania napokon neodôvodňuje svoj mimoriadny opravný prostriedok ani dovolateľ.

9. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p., bez ohľadu na to, či dovolateľ odôvodnil svoje mimoriadne dovolanie dovolacím dôvodom aj podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd rovnako skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu tejto povahy ide okrem iného tiež vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo. V dovolacom konaní nevyšli najavo ani vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

10. Dovolať vytyka napadnutému uzneseniu, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

12. Dovolať súd dospel k záveru, že dovolateľ dôvodne vytyka uzneseniu nesprávne právne posúdenie veci v otázke posúdenia dediteľnosti absolútnych majetkových autorských práv poručiťky.

13. Absolútne majetkové autorské práva smerujú proti každému. Tieto práva nezanikajú ani udelením súhlasu tretím osobám na konkrétne, časovo obmedzené, použitie diela licenčnou zmluvou v zmysle autorského zákona. Ako majetkové práva sú tiež predmetom dedenia; s prihliadnutím však na to, že nemožno určiť, v akom rozsahu budú počas doby autorskoprávnej ochrany zhodnocované, sú položkou aktív dedičstva „bez určenia ich hodnoty“. Povaha absolútnych majetkových autorských práv, a teda aj dedenie týchto práv má určité osobitosti, ktoré všeobecná úprava dedenia nezohľadňuje a z toho dôvodu túto všeobecnú úpravu nemožno použiť. Tak tomu bolo aj v čase účinnosti autorského zákona platného v čase smrti poručiťky. V prípade absolútnych majetkových autorských práv nemožno použiť ustanovenie o odúmrti, že keď dedičstvo nenadobudne žiadny dedič, pripadne štátu (§ 462 Občianskeho zákonníka). Ak autor nemá dedičov alebo ak dedičia odmietnu dedičstvo prijať, dielo sa stane voľným (§ 53 ods. 1 zákona č. 618/2003 Z.z.).

14. Poručiťka neb. Q. Z., rod. S., na základe rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava 4 v Bratislave z 11. augusta 1988 sp. zn. 497/88 nadobudla absolútne autorské práva k dielam jej manžela, neb. X. Z. a to v celosti (v podiele 100 %). Nebohy X. Z., zomr. XX. X. XXXX bol autorsky činný, o. i. ako dramatik. Z uvedeného dôvodu LITA za jej života vyplácala poručiťke, neb. Q. Z., ako nositeľke autorských práv k dielam neb. X. Z. v celosti autorské odmeny a náhrady odmen za použitie diel neb. X. Z.. Keďže poručiťka, neb. Q. Z., zomrela bez zanechania závetných, ako aj zákonných dedičov, autorove diela sa v zmysle právnej úpravy (predchádzajúcej i súčasnej) stali voľnými.

15. Vzhľadom na uvedené, bolo vylúčené, aby absolútne autorské práva bez určenia hodnoty, ktoré spravuje LITA, pripadli Slovenskej republike ako odúmrt'. Napadnuté uznesenie o dedičstve nesprávne určuje dielam poručiťky status autorskoprávne chránených diel, keď v skutočnosti ide o diela voľné.

16. So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 449 ods. 1 CSP uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 22. septembra 2014 sp. zn. 60 D 90/2012, Dnot 48/2012 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

18. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.